

струменти, результати застосування яких не залежать від нашого суб'єктивного ставлення до предмету вимірювання) можуть застосовуватись до багатьох параметрів, однак, не всі з них мають правове значення. Таким параметром є не що інше, як міра праці, де знаходить прояв інтенсивна та екстенсивна величина праці (тобто кількість та якість праці), однак не лише кількість та якість, але й інші характеристики міри праці можуть враховуватись при визначенні величини заробітної плати [10, с.54].

О.К.Пестова стверджувала, що заробітну плату не можна відокремлено розглядати як економічну та юридичну категорію, вона має мати єдине визначення, яке вона розкривала через поняття винагорода за працю. Натомість досліджуючи принципи заробітної плати говорить про "оплату праці за кількістю та якістю" [11, с.5].

В.А.Вайпан формулює наступне поняття заробітної плати: "це частина (доля) фонду оплати праці, яку підприємство (установа, організація, організація орендарів, кооператив) повинні видати робітнику або службовцю за його працю по затвердженні загальними зборами трудового колективу (організації орендарів, кооперативу) юридичним нормам кількості та критеріям якості праці, але не нижчим за встановлений законом мінімальний розмір" [12, с.9].

Висновки. Узагальнюючи все вищевикладене можемо зробити кілька узагальнень. По-перше, наше дослідження засвідчило, що науковці в тій чи іншій мірі не лише використовують терміни "оплата праці" та "заробітна плата", але й прагнуть проаналізувати їх зміст. По-друге, аналіз наукових праць другої половини ХХ століття виявив, що існує три точки зору на співвід-

ношення змісту окреслених термінів: 1) вони є синонімами – тобто тотожними за змістом; 2) вони співвідносяться як частина та ціле (зміст одного є ширшим за зміст іншого); 3) вони взаємопов'язані причинно-наслідковим зв'язком: оплата праці характеризує певний процес (як систему відносин), наслідком якого є заробітна плата як предмет (винагорода). Яка із цих позицій є більш виваженою – відповідь на це питання і стане предметом нашого подальшого аналізу.

1. Зайкин А.Д. Правовые вопросы организации оплаты труда рабочих / А.Д.Зайкин, С.И.Шкурко. – М.: Юрид. лит., 1967. – 208 с. 2. Российское трудовое право / Отв. ред. А.Д.Зайкин.– М.: Издат. группа ИНФРА-М–НОРМА, 1997– 410 с. 3. Лившиц Р.З. Заработная плата в СССР. Правовое исследование / Р.З.Лившиц. – М.: Наука, 1972. – 271 с. 4. Лившиц Р.З. Трудовое законодательство: настоящее и будущее / Отв. ред. В.И.Никитинский. – М.: Наука. – 1989. – 192 с. 5. Каринский С.С. Оплата труда в промышленности: правовые вопросы / С.С.Каринский. – М.: Юрид. лит., 1971. – 200 с. 6. Трудовое право. Энциклопедический словарь / Гл. ред. Иванов С.А. – М.: Советская Энциклопедия, 1979. – 528 с. 7. Процевский А.И. Заработная плата и эффективность общественного производства / А.И.Процевский. – Х., Высшая школа, 1975. – 168 с. 8. Процевский А.И. Предмет советского трудового права / А.И.Процевский. – М.: Юрид. лит., 1979. – 224 с. 9. Гинцбург Л.Я. Социалистическое трудовое правоотношение / Л.Я.Гинцбург. – М.: Наука, 1977. – 310 с. 10. Фатуев А.А. Вознаграждение за труд по советскому трудовому праву / А.А.Фатуев. – М.: Юрид. лит., 1977. – 87 с. 11. Пестова О.К. Правовое регулирование заработной платы служащих промышленных предприятий: Тарифная сетка: автореф. дисс. на соискание учёной степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 "Трудовое право; право социального обеспечения" / Виктор Алексеевич Вайпан. – М., 1989. – 24 с.

Надійшло до редколегії 20.10.10

О. Коваленко, здобувач

ПОВТОРНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ: ОСОБЛИВОСТІ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ ТА ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ

Дослідження присвячене проблемі регламентації інституту множинності, зокрема повторності злочинів, як у вітчизняному, так і зарубіжному кримінальному законодавстві. В статті проаналізовано структуру ст.32 Кримінального кодексу України та проведено її порівняння з відповідними положеннями кримінального законодавства більшості пострадянських держав та ряду держав континентальної системи права.

Ключові слова: множинність злочинів, повторність, сукупність, рецидив.

Исследование посвящено проблеме регламентации института множественности, в частности повторности преступлений, как в отечественном, так и зарубежном криминальном законодательстве. В статье проанализирована структура ст.32 Криминального кодекса Украины и проведено ее сравнение с соответствующими положениями криминального законодательства большинства постсоветских государств и ряда государств континентальной системы права.

Ключевые слова: множественность преступлений, повторность, совокупность, рецидив.

Research is devoted the problem of regulation of institute of multiplicity, in particular to repeated of crimes, both in domestic and foreign criminal legislation. In the article the structure of st.32 of the Criminal code of Ukraine is analysed and its comparing is conducted to the proper positions of criminal legislation of most postsovietskikh states and row of the states of the continental system of right.

Key words: multiplicity of crimes, repeated, aggregate, relapse.

Вперше у розділі VII Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (в подальшому – КК України) законодавець передбачив такі різновиди (форми) множинності злочинів, як повторність, сукупність та рецидив. У радянський період – в Кримінальному кодексі УСРР 1922 р., Кримінальному кодексі УСРР (УРСР) 1927 р., Кримінальному кодексі Української РСР (України) 1960 р. не передбачалося окремого розділу щодо множинності злочинів, а її прояви фіксувалися за допомогою таких понять та формулювань, як повторність, неодноразовість, систематичність, вчинення

злочину у виді промислу, вчинення кількох злочинів, вчинення злочину особою, раніше судимою, вчинення

злочину особливо небезпечним рецидивістом тощо. Таке різноманіття законодавчої термінології для позначення окремих випадків вчинення декількох злочинів не могло не викликати активних дискусій в науці кримінального права щодо виділення різновидів (форм) множинності [4, 96]. Такі дискусії тривають й дотепер, і вони не втратили своєї актуальності.

Одним із різновидів (однією з форм) множинності злочинів є їх повторність. Ст.32 КК України, яка має саме таку назву, встановлює:

1. *Повторністю злочинів визнається вчинення двох або більше злочинів, передбачених тією самою*

статтею або частиною статті Особливої частини цього Кодексу.

2. Повторність, передбачена частиною першою цієї статті, відсутня при вчиненні продовжуваного злочину, який складається з двох або більше тотожних діянь, об'єднаних єдиним злочинним наміром.

3. Вчинення двох або більше злочинів, передбачених різними статтями цього Кодексу, визнається повторним лише у випадках, передбачених в Особливій частині цього Кодексу.

4. Повторність відсутня, якщо за раніше вчинений злочин особу було звільнено від кримінальної відповідальності за підставами, встановленими законом, або якщо судимість за цей злочин була погашена або знята [1].

Формулювання цілей статті

Мета дослідження – провести порівняльно-правовий аналіз вітчизняного та зарубіжного кримінального законодавства в частині регламентації повторності злочинів та виявити основні тенденції щодо такої регламентації в кримінальному праві пострадянських держав, та окремих держав, що відносяться до так званої континентальної системи права.

Результати дослідження

Якщо проаналізувати структуру ст.32 КК України, то вона є наступною:

ч.1 та ч.3 – встановлюють певні особливості злочинів, що можуть утворювати повторність;

ч.2 – відмежовує повторність злочинів від одиничного продовжуваного злочину;

ч.4 – вказує на особливі кримінально-правові ситуації, за яких повторність відсутня [2, 70].

Слід звернути увагу на те, що ч.1 ст.32 КК України закріплює такий вид повторності, як повторність тотожних злочинів. За змістом ч.1 ст.32 КК України тотожні злочини – це злочини одного виду, вони передбачені однією і тією самою статтею Особливої частини КК, в назві якої вид злочину, як правило, і знаходить своє відображення.

В свою чергу ч.3 ст.32 КК України формулює інший вид повторності – повторність однорідних злочинів. Вона має місце, якщо особа вчиняє декілька злочинів, передбачених різними статтями КК України, але лише у випадках прямо передбачених Особливою частиною цього Кодексу. Однорідність злочинів – поняття, яке кримінальний закон не встановлює і яке певний час було дискусійним. Найбільшу розповсюдженість отримала точка зору, згідно з якою однорідними злочинами визнаються такі злочини, які посягають на однакові або подібні безпосередні об'єкти і вчинені з однією формою вини (обидва умисно або необережно). Це положення було викладене в п.2 постанови Пленуму Верховного Суду СРСР від 3 грудня 1962 р. "Про практику призначення судами покарання у випадку вчинення нового однорідного чи не менш тяжкого злочину". І хоча це роз'яснення формально вже давно не має чинності, практика все одно орієнтується на нього при вирішенні даного питання [4, 100].

Вперше на законодавчому рівні ч.2 ст.32 КК України відмежовує повторність злочинів від одиничного продовжуваного злочину. Крім відмежування повторності злочинів від продовжуваного злочину, про що прямо зазначено в ч.2 ст.32 КК України, цю форму множинності злочинів необхідно відрізнити також від так званого складеного злочину та злочину, склад якого передбачає кілька альтернативних діянь [2, 72].

Ч.4 ст.32 КК України фіксує окремі кримінально-правові ситуації, за яких вчинений особою злочин не може бути елементом повторності:

– за вчинений злочин особа була звільнена від кримінальної відповідальності за підставами, встановленими законом;

– судимість особи за вчинений нею злочин знята або погашена.

Порівняльно-правовий аналіз вітчизняного кримінального законодавства та кримінального законодавства окремих зарубіжних держав свідчить про те, що виділення повторності злочинів як різновиду (форми) їх множинності є характерним для кримінального законодавства більшості колишніх республік Радянського Союзу та деяких країн, які перебували у так званому соціалістичному таборі. У кримінальному праві держав далекого зарубіжжя повторність злочинів на рівні його Загальної частини практично не виокремлюється.

Майже у всіх кримінальних кодексах пострадянських держав у статтях їх Загальної частини дається визначення понять "повторність" або "неодноразовість злочинів", "сукупність злочинів" та "рецидив злочинів". При цьому у кримінальних кодексах чотирьох пострадянських держав (Республіки Узбекистан, Азербайджанської Республіки, Грузії та Республіки Білорусь) виокремлено розділи під назвою "Множинність злочинів", але у статтях, що містяться у цих розділах, визначення поняття "множинність злочинів" не дається. Водночас у них визначаються поняття "повторність злочинів", "сукупність злочинів" та "рецидив злочинів". У Кримінальних кодексах інших пострадянських держав (Російської Федерації, Республіки Казахстан, Республіки Вірменія, Республіки Молдова, Азербайджанської Республіки, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Республіки Таджикистан, Киргизької Республіки, Республіки Вірменія) визначення понять окремих форм множинності злочинів дається у статтях, які містяться у розділах, що стосуються злочину.

При порівнянні структури статей щодо повторності злочинів та окремих їх формулювань нашу увагу привернуло декілька моментів. Наприклад, повністю відповідає ст.32 КК України за формулюванням та структурою ст.21 Кримінального кодексу Республіки Вірменія від 29 квітня 2003 року.

В плані повноти регламентації повторності злочинів заслуговує на увагу ст.19 Кримінального кодексу Республіки Таджикистан від 21 травня 1998 року (надалі – КК Республіки Таджикистан). Цікавою ця стаття є перш за все завдяки своїй структурі – вона складається з 6 частин і, на нашу думку, найбільш повно регламентує цю форму множинності злочинів порівняно з відповідними статтями кримінальних кодексів інших пострадянських держав. Структура ст.19 КК Республіки Таджикистан наступна:

ч.1 – встановлює особливості вчинення злочинів, які утворюють повторність тотожних злочинів;

ч.2 – встановлює особливості вчинення злочинів, які утворюють повторність однорідних злочинів;

ч.3 – вказує на особливі кримінально-правові ситуації, за яких повторність відсутня;

ч.4 – вказує на особливості кваліфікації повторності злочинів;

ч.5 – відмежовує повторність злочинів від одиничного продовжуваного злочину;

ч.6 – відмежовує повторність злочинів від одиничного триваючого злочину.

Цікавим є підхід, застосований у Кримінальному кодексі Республіки Молдови від 18 квітня 2002 року (надалі – КК Республіки Молдови). По-перше, глава II Загальної частини "Злочин" сформована таким чином, що окремою нормою закріплює такі поняття, як "одиничний злочин" (ст.28), "триваючий злочин" (ст.29), "продовжуваний злочин" (ст.30) та "повторний злочин" (ст.31).

Повторним злочином визнається вчинення двох або більше ідентичних чи схожих діянь, передбачених однією і тією самою кримінальною нормою, за умови, що особа не була засуджена за жоден із них та не сплинув строк їх давності. Вчинення двох або більше діянь, передбачених різними статтями КК, визнається повторним злочином у випадках, передбачених Особливою частиною цього КК.

По-друге, лише КК Республіки Молдови у ст.32 дає визначення "множинності злочинів". Під нею розуміється вчинення декількох злочинів однією особою за умови, що принаймні за два із них не має процесуальних перепон для порушення нової кримінальної справи і що особа не була засуджена за жодний із них (ч.1). Згідно з ч.2 цієї статті множинність злочинів проявляється, залежно від обставин справи, у сукупності злочинів чи їх рецидивів. Отже, законодавець у КК Республіки Молдови відмовляється від загальноприйнятої на пострадянському просторі моделі різновидів (форм) множинності, формуючи її лише з сукупності та рецидиву, та відмовляється від вживання терміну "повторність злочинів", використовуючи натомість поняття "повторний злочин".

До речі, такий підхід, де замість поняття "повторність злочинів" використовується поняття "повторний злочин", вперше на пострадянському просторі було запроваджено у Кримінальному кодексі Грузії від 22 липня 1999 року.

Слід додати, що серед пострадянських держав не виділяється повторність злочинів як окремих різновидів (форма) множинності у кримінальному праві Литовської Республіки (КК передбачає лише такий прояв множинності, як рецидив), Естонської Республіки (Пенітенціарний кодекс цієї республіки взагалі не передбачає множинність злочинів та її різновидів (форм)). Особлива ситуація щодо повторності злочинів склалася в кримінальному праві Російської Федерації.

Що стосується останньої, то Кримінальний кодекс Російської Федерації, прийнятий 13 червня 1996 року (надалі – КК РФ), спочатку передбачав три форми множинності злочинів: неодноразовість (ст.16), сукупність (ст.17) та рецидив (ст.18). Федеральним законом РФ від 8 грудня 2003 р. № 161-ФЗ були внесені суттєві зміни до КК РФ, в тому числі і щодо відповідальності за множинність злочинів. З КК РФ була виключена ст.16, яка визначала поняття неодноразовості злочинів та її правових наслідків. Одночасно були внесені зміни до ч.1 ст.17 "Сукупність злочинів", а ст.18 "Рецидив злочинів" була викладена в новій редакції [6, 19]. Таким чином, Російська Федерація також відмовилася від такого різновиду (форми) множинності, як повторність злочинів.

У деяких країнах колишнього так званого соціалістичного табору по-різному вирішується питання нормативного визначення поняття як повторності злочинів, так і їх множинності взагалі.

Наприклад, у Кримінальному кодексі Республіки Польща від 1 січня 1997 року взагалі не вживаються словосполучення: повторність, сукупність, рецидив, множинність злочинів.

Інший приклад – глава друга Загальної частини Кримінального кодексу Республіки Болгарії від 15 березня 1968 року (надалі – КК Республіки Болгарії) містить розділ IV "Множинність злочинів", який складається з восьми статей, однак не містить нормативного визначення таких понять, як "повторність", "сукупність" та "рецидив злочинів", хоча при цьому виокремлює "небезпечний рецидив" У статях цього розділу визначається порядок призначення покарання при вчиненні особи декількох злочинів.

Зокрема в ст.28 КК Республіки Болгарії зазначається: "Передбачене в Особливій частині КК покарання за злочин, вчинений повторно, призначається, якщо особа вчинила злочин після того, як вона була засуджена вироком, який набрав законної сили, за другий такий самий злочин. Це положення застосовується й тоді, коли воно стосується однакових видів злочинів проти громадської і особистої власності".

Ще один приклад: у главі IV Загальної частини Кримінального кодексу Китайської Народної Республіки від 14 березня 1997 року є §4 під назвою "Множинні злочини та покарання", однак в ньому також відсутнє нормативне визначення як самої множинності, так і її різновидів (окрім рецидиву, якому присвячено §2 цієї ж глави). Даний параграф регламентує порядок призначення покарання за декілька вчинених злочинів.

Як зазначалось вище, в кримінальному праві більшості держав далекого зарубіжжя, які належать до континентальної системи права, повторність злочинів окремо не виділяється. Як правило, у їх кримінальних кодексах встановлено порядок призначення покарання або лише за сукупністю злочинів, або за наявності сукупності та рецидиву. При цьому зазвичай не міститься нормативного визначення "сукупності" та "рецидиву злочинів". До першої групи можуть бути віднесені, зокрема, Кримінальний кодекс Голландії 1881 року і Кримінальний кодекс Іспанії 1995 року, до другої – Кримінальний кодекс Республіки Аргентини 1921 року, Кримінальний кодекс Швеції 1962 року, Кримінальний кодекс Бельгії 1867 року або Швейцарський Кримінальний Кодекс 1937 року.

Привертає увагу підхід Кримінального кодексу Японії від 24 квітня 1907 року (надалі – КК Японії) та Кримінального кодексу Республіки Корея від 18 вересня 1953 року, які не вживають терміну "повторність злочинів", однак дають визначення "повторного злочину". Так, ч.1 ст.56 КК Японії фіксує, що "Повторним скоєнням злочину вважається, якщо особа, засуджена до позбавлення волі з примусовою працею, протягом п'яти років з дня закінчення виконання покарання або дня звільнення від його виконання знову вчинила злочин, за який повинно бути призначене строкове позбавлення волі з примусовою працею".

Ще одним цікавим, з нашої точки зору, є підхід Кримінального кодексу Туреччини від 1 березня 1926 року, в ст.80 якого передбачено: "Неодноразове порушення одного і того ж положення закону з метою виконання рішення про вчинення правопорушення вважається одним правопорушенням, навіть якщо ці порушення вчинені в різний час".

Таким чином, проведене дослідження, а саме вибіркового порівняльно-правового аналізу відповідних норм кримінального права України та кримінального права окремих зарубіжних держав континентальної системи права показав, що питання повторності злочинів, як і їх множинності в цілому, вирішуються в сучасному кримінальному праві по-різному.

Висновки.

1. Незважаючи на те, що найбільш повно повторність злочинів регламентована в кримінальному праві пострадянських держав, тенденції щодо такої регламентації досить неоднозначні. Так, у більшості кримінальних кодексів колишніх союзних республік СРСР нормативне закріплення повторності злочинів є однотипним і в основних своїх рисах подібне до того, що має місце в КК України. Водночас повторність злочинів як окремих різновидів їх множинності взагалі не передбачена у КК Литовської Республіки та ПК Естонської республіки. Російська Федерація відмовилася від виділення у

КК неодноразовості злочинів у 2003 році. КК Грузії та КК Республіки Молдова замість поняття "повторність злочинів" використовують поняття "повторний злочин".

2. Кримінальне законодавство тих зарубіжних країн, які певний час належали до так званого соціалістичного табору, також по-різному вирішує питання регламентації повторності злочинів. Деякі кримінальні кодекси взагалі не містять положення щодо множинності та її різновидів (форм), а деякі акцентують свою увагу лише на рецидиві.

3. Кримінальним законодавством деяких інших зарубіжних держав, що належать до континентальної системи права, зазвичай передбачено особливості кримінальної відповідальності за сукупність злочинів, а у ряді країн і за рецидив злочинів. При цьому, як правило, увага акцентується на призначенні покарання за наявності сукупності або рецидиву злочинів.

У подальших дослідженнях передбачається провести порівняльно-правовий аналіз регламентації повторності злочинів у кримінальному праві зарубіжних держав так званої англо-саксонської правової системи.

Потребують також спеціального вивчення зазначені вище підходи у кримінальному праві тих держав континентальної правової системи, які відмовилися від виділення повторності злочинів як окремого різновиду їх множинності – з аналізом аргументів такої відмови, сформульованих у відповідних теоретичних джерелах.

1. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповн. на 10 лютого 2010 року: (Відповідає офіц. текстів) – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ. – 152 с. 2. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 4-те вид., переробл. та доповн. / Відп. ред. С.С. Яценко. – К.: А.С.К., 2006. – 848 с. – (Нормат. док. та комент.). 3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 5-те вид., переробл. та доповн. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К.: Юридична думка, 2008. – 1216 с. 4. О.І. Зінченко, В.І. Тютюгін. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання: Монографія / За заг. ред. проф. Тютюгіна В.І. – Харків: "Фінн", 2008 – 336 с. 5. Кривошеин П.К. Повторность в советском уголовном праве (теоретические и практические проблемы). – К.: Выща шк. 1990. – 159 с. 6. Стрижевська А.А. Сукупність злочинів за кримінальним правом України. Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук. – К., 2007. – 201 с. 7. Плотникова М.В. Неоднократность преступлений в уголовном праве России. – Автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / М.В. Плотникова. – М., 2003. – 16 с. 8. <http://lav.edu.ru>

Надійшла до редколегії 20.10.10

О. Дічкова, асп.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СКЛАДАННЯ ПРОЕКТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ)

Дане дослідження містить порівняльний аналіз норм Бюджетних кодексів України 2001 року та 2010 року, що регламентують процедуру складання проекту державного бюджету, зосереджується увага на запровадженні нових для українського бюджетного процесу та уточненні старих понять, термінів, процедур та документів.

Ключові слова: бюджетний кодекс, бюджетний процес, складання проекту державного бюджету.

Данное исследование посвящено сравнительному анализу норм Бюджетных кодексов Украины 2001 и 2010 годов, которые регламентируют процедуру составления государственного бюджета, акцентируется внимание на внедрении новых для украинского бюджетного процесса и уточнении старых понятий, терминов, процедур и документов.

Ключевые слова: бюджетный кодекс, бюджетный процесс, государственный бюджет.

This research contains the comparative analysis of the Budget Code of Ukraine 2001 and 2010, that regulate the procedure of drafting the state budget, and it is focused on the introduction of new for the Ukrainian budget process and the refinement of old concepts, terms, procedures and documents.

Key words: the Budget Code, the budget process, drafting the state budget.

На сьогоднішньому етапі розвитку, коли в суспільно-економічному житті України відбуваються значні зміни, потребує реформування і усталена процедура складання проекту державного бюджету.

Як відомо, ще в липні цього року Верховна Рада України прийняла новий Бюджетний кодекс України, за яким формується фінансовий план нашої держави. Причому слід зазначити, що Верховна рада України не прийняла нову редакцію Бюджетного кодексу України, шляхом прийняття Закону України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України", а саме схвалила новий Бюджетний кодекс України. Саме за цим законодавчим актом складається проект державного бюджету України, приймається, виконується і контролюється. Саме цей документ в сукупності з податковим законодавством (податковим кодексом) визначає економічне і соціальне життя держави.

Вперше норми про бюджетні відносини в Україні були кодифіковані ще в 2001 році, а з 1 січня 2002 року вони були уведені в дію [1]. Це була перша редакція Бюджетного кодексу України, в якому містились, як загальні норми, що регламентували процедуру складання проекту державного бюджету, його затвердження та виконання, так і спеціальні норми, які стосувалися окремих ланок бюджетної системи України. Упродовж дев'яти останніх років до Кодексу вносились численні зміни і корективи, він доповнювався нормами окремих Законів України. Однак, в липні 2010 року Верховна Рада України, після опрацювання всіх попередньо внесених змін та доповнень, обумовлених економічними та

соціальними змінами в суспільстві, прийняла новий Бюджетний кодекс України, який вступає в дію 01.01.2011 року [2].

Загалом даний бюджетний кодекс не вносить особливо революційних змін у процедуру складання проекту державного бюджету, хоча деякі положення стали безперечною новелою бюджетного процесу України, та максимально наблизили бюджетний процес України до практики, яка існує в розвинутих країнах з більш менш стабільною економікою. З точки зору деяких критиків, можна було б обмежитись простим внесенням змін до існуючого Бюджетного кодексу, з огляду на те, що в більшій мірі, навіть збережена нумерація статей, які регулюють однакові норми та більшість нововведень перекочували зі статей законів про державний бюджет останніх восьми років [3].

В зв'язку з прийняттям нового Бюджетного кодексу України виникає потреба в проведенні порівняльного аналізу його положень з положеннями Бюджетного кодексу 2001 року, зокрема норм, які регламентують процедуру складання проекту державного бюджету України.

В новому Бюджетному кодексі України уточнюються існуючі терміни, зокрема такі, як – "видатки бюджету", "витрати бюджету", "доходи бюджету", "дефіцит бюджету", "кредитування бюджету" тощо. Також, Бюджетний кодекс України доповнено новими термінами та поняттями, які фактично використовувались в категоріальному апараті українського бюджетного процесу, але досі не були кодифіковані. До таких термінів відносяться, зокрема, "кошторис", "одержувач бюджетних коштів",

